

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนา
โรงเรียนวิถีพุทธ เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ครั้งนี้เป็น
การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาปัญหา อุปสรรค
และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ ลักษณะเครื่องมือ

๓.๓.๒ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

๑. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี ระเบียบ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย
๓. กำหนดกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
๔. สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
๕. นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
๖. ทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (try out)
๗. ดำเนินการส่งข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูล
๘. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล
๙. สรุปและรายงานผลการศึกษาวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๒๐ คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๕๔ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาจากเอกสารวิชาการ จากแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่

อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence)^๐

๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนวิถีพุทธ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๐ โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๗๑

๗. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลจากการ กระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ เขตลาดกระบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๕๔ ชุด

^๐Cronbach, Lee J, *Essentials of psychological testing*, 4th ed., (New York : Harper & Row, 1971), p. 123.

^๐ประยูร อาษานาม, *คู่มือวิจัยทางการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

๓.๓.๒ ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นแบบสอบถาม รวม ๓ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด และ โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธใน ๓ ขั้นตอน คือ ๑) การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ คือ การร่วมคิด ร่วมวางแผน ๒) ขั้นตอนการจัดสภาพองค์กร การพัฒนาบุคลากรการพัฒนาผู้เรียน และการดูแลสนับสนุนทุนในการดำเนินงาน ๓) ขั้นตอนติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ๕ ระดับ ของ Likert^๑

๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นมากที่สุด
๔	หมายถึง	มีความคิดเห็นมาก
๓	หมายถึง	มีความคิดเห็นปานกลาง
๒	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อย
๑	หมายถึง	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ ใน ๓ ขั้นตอน คือ ๑) ขั้นเตรียมการ ๒) ขั้นตอนการ ๓) ขั้นตอนติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๔.๑ บันทึก เสนอให้สำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวิถีพุทธเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักเรียน โรงเรียนวิถีพุทธที่เข้าร่วมโครงการ

๓.๔.๒ นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔.๓ การส่งแบบสอบถามให้ประชากรที่ใช้ศึกษาผู้วิจัยจะดำเนินการส่งด้วยตัวเอง

๓.๔.๔ การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บด้วยตัวเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว ๒ สัปดาห์

^๑Best and Jame V. Kahn.. **Research in Education**, (7 th ed). Boston : Allyn and Bacon, 1993 p. 246.

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายผล

ตอนที่ ๒ การมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ๔ ด้าน ๑. ด้านสัจจะ (ความซื่อสัตย์) ๒. ด้านทมะ (การฝึกตน) ๓. ด้านขันติ (ความอดทน) ๔. ด้านจาคะ (ความเสียสละ) เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)^๐

๔.๕๐ - ๕.๐๐	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
๓.๕๐- ๔.๔๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับมาก
๒.๕๐- ๓.๔๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
๑.๕๐- ๒.๔๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
๑.๐๐- ๑.๔๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ตอนที่ ๓ เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบระดับปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายด้าน ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ต่อการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ วิเคราะห์เนื้อหาประเด็นสำคัญแล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

^๐ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : คำนวณการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๖.